

2018. JÚLIUS 30. HÉTFŐ 20:29

TÚLADAGOLT KAPITALIZMUS

BIZONYTALAN ÉLET A „LIGHT TÁRSADALMAKBAN”

Zetelaki Réka

Amikor kezembe vettem Wolfgang Streecknek, korunk ismert politikai és gazdasági elemzőjének A kapitalizmus vége című könyvét, távoli, futurisztikus elemzésekre számítottam. A Streeck által megfogalmazott „hanyatló rendszer” képe azonban megdöbbenett: a szerző nem messzi jövőt fest le, hanem azt a folyamatot, amelyben ma már benne élünk.

A közgazdász tizennégy fejezeten keresztül fejtegeti elméletét, amely szerint a jelenlegi rendszer sorsa meg van pecsételve. Kitér a 2008-as válságra, a demokrácia és a kapitalizmus „házasságára”, de alapvetően három okot sorol fel: szerinte a gazdasági stagnálás, az oligarchikus újraelosztás és a korrupció az, amiért a kapitalizmus előbb vagy utóbb fenntarthatatlanná válik.

A gazdasági növekedés lassulása már bekövetkezett, írja, és a világ országainak eladósodása soha nem látott méreteket öltött. A társadalmak – bár bele sem gondolunk a hétköznapiakban – bőven a fölött a színvonal fölött élnek, mint amelyet megtermelnek,

miközben „az opportunista politikusok pedig választóik támogatását olyan pénzzel vásárolják meg, ami nem létezik”.

A német közgazdász-szociológus szerint az állami szolgáltatások is elveszítik versenyképességüket a piaci konkurenciával szemben: az új korszak küszöbén az államok megkezdték kivonulásukat a társadalom életéből.

„Mindenkinek, akinek van, adatik és megszorítottatik, akinek pedig nincsen, attól az is elvétetik, amije van” – idézi a szerző a bibliai Máté-elvet, amely szerinte a kapitalizmus sajátja. A liberális szabadpiac törpe kisebbség meggazdagodását hozta el, amely az eddigi elitekkel ellentétben képes eloldozni magát a tömegektől, amelyektől a vagyonát szerezte, és túlélni akár egy rendszer bukását is.

Ahogy Streeck írja, a legnagyobb cégek, főként a nagy bankok vezetése mára végzetesen összefonódott a politikai elittel. A modern oligarchák ráadásul „végjáték üzemmódba kapcsolnak”, a globális tőkepiacoknak köszönhetően ki tudják menekíteni a pénzüket külföldre. Streeck kimondja az ítéletet: a kapitalizmus egyenlővé vált a korrupcióval.

WOLFGANG STREECK

A KAPITALIZMUS VÉGE

Tanulmányok egy hanyatló rendszerről

HOLNAP KIADÓ

A szerző szerint mindeközben az egyenlőtlenség egyre fokozódik a társadalomban, és kétségbeesett küzdelem indul az utolsó profitért. - Streeck úgy véli, a nyugati államok munkásainak életmódja a fejlődő világ alacsony munkabéreire és barbár munkakörülményeire alapul.

Milyen jövőt jósol mindezek után? Szerinte a kapitalizmus „önmaga túlادagolásától holtan vagy félholtan leledzik majd még jó darabig, és senkinek nem lesz ereje eltávolítani az útból”. Streeck elveti azt, hogy egyfajta szocialista vagy túlszabályozott rendszer térne vissza, de kiemeli azt, hogy még a kapitalizmus mozgatói és annak ellenfelei sem tudják, mi következik. Nincs ötletük, mi válthatná fel a neoliberais kapitalizmust.

A jelenlegi folyamatokat összevetve szabadnak is mondható társadalmi berendezkedést jósol, amelyben az állam egyre kisebb szerepet játszik. Ebben az alulintézményesített, „light társadalomban” pedig minden az egyéni leleményességen, improvizáción és jó szerencsén múlik majd.

A jövő társadalmát sajátos viselkedési kultúra jellemzi a szerző szerint, amelyet a lelkesedés, az önfejlesztés és az optimista hozzáállás határoz meg. Ebben az interregnumban azonban mindennapivá válik a válság, hiszen a rendet bármikor bármilyen váratlan esemény felboríthatja.

Az új korból azonban hiányzik a politikai cselekvőképesség, hiszen a lakosság jobban ragaszkodik a fogyasztói hedonizmushoz, mintsem hogy lépni merjen. Streeck nyelvezete kissé nehezen olvasható, ám a szövevényes mondatokból reális jövőkép bontakozik ki: figyelmeztet arra, hogy kezdjünk el globálisan gondolkodni, és készüljünk fel olyan jövőre, amelyben lehet, hogy már csak magunkra és egymásra számíthatunk.

(Wolfgang Streeck: A kapitalizmus vége – Tanulmányok egy hanyatló rendszerről. Holnap Kiadó, Budapest, 2018, 388 oldal. Ára: 3500 forint)

2019. február 6-tól a Magyar Nemzet néven jelenünk meg. Az oldal elérhetősége www.magyarnemzet.hu. Ha a Magyar Nemzet mérvadó híreit szeretné e-mailben megkapni, nincs más teendője, mint (február hatodika után) **IDE** kattintva feliratkozni hírlevelünkre, mi pedig napi két e-mailben elküldjük Önnek legfontosabb cikkeinket. *(A szolgáltatás továbbra is ingyenes marad!)*

KIEMELT

KETTŐS MÉRCE A HAZAI BÍRÓSÁGOKON

Érthetetlen lassúsággal dolgozott az elmúlt években Hilbert Edit, a Budapest Környéki Törvényszék elnöke, derült ki egy vizsgálat eredményéből, amelyre a Tűzfalcsoport hívta fel a figyelmet.

POSZT-TRAUMA

„CELEBÜGYVÉD” BOSSZANKODIK ORBÁN VIKTOR MIATT

Persze csak mint „független”.

A FAKE NEWS MÉDIA HATALMAS POFONT KAPOTT

Kezdhettek félni a ballib hírhamisítók.

AZ ECHO TV MUNKATÁRSA HELYRE TETTE A KEKECKEDŐ JOBBIKOSOKAT

Így maradnak érv nélkül, ha értelmes beszélgetőtárssal találják szemben magukat.

LUKÁCSI HANGJÁN SZÓLALT MEG BEER

A püspök szerint nemes célok vezérik a ballibeket?

HIRDETÉS

KARC **FM**
105.9

...ami nyomot hagy